

Converses amb Oriol Junqueras, Bernat Ferrer

Sens dubte, ultra la crisi econòmica, un dels principals motius que han donat naixença al moviment dels indignats ha estat la llunyania de la classe política i la manca quasi absoluta de confiança que han anat llaurant al llarg de tants anys. L'allunyament es manifesta palesament, per exemple, quan els mateixos que decideixen quin ha d'ésser el sou mínim interprofessional són incapaços de saber quant costa un cafè. La desconfiança, amb el constant degoteig d'imputacions judicials de corrupció contra tota mena de càrrecs polítics de l'arc parlamentari. La realitat demostrà que al teòric *oasi català* no tan sols no hi havia aigua, sinó que els que s'hi ajeien brindaven amb Dom Pérignon.

És per aquesta raó que, en principi, resulta una magnífica notícia que apareguin llibres que pretenguin acostar-nos els nostres representants polítics. Diem— i remarquem— “en principi” perquè, massa sovint, fan acte de presència tan sols en campanya electoral, són poc exigents i, el que és més greu, constitueixen mers panegírics destinats a glorificar —quan no santificar— el candidat de torn. La (presumpta) biografia esdevé hagiografia.

El primer avantatge, doncs, de [*Converses amb Oriol Junqueras*](#), de Bernat Ferrer, Viena Edicions, 2011, és que desembarca a les platges de les llibreries sense estar immers al bell mig de cap tempestuosa contesa electoral. Una agrada característica que, a banda d'individualitzar-lo —en plena campanya, tractar de pair conjuntament els discursos, les consignes electorals i les entusiàstiques biografies dels candidats provoca més d'una greu indigestió—, el converteix en un llibre oportú, però gens oportunista. Una diferència cabdal, que en duplica, almenys, l'atractiu.

Les pausades converses entre el futur secretari general d'Esquerra Republicana de Catalunya i el periodista Bernat Ferrer, sostingudes des del desembre de l'any passat i el març d'enguany, ens permeten conèixer de primera mà el pensament polític de Junqueras. Tot i que en alguna ocasió haguera estat aconsellable que Ferrer s'hagués mostrat més incisiu, burxant més quan convenia, encara que fos a risc d'incomodar el batlle de Sant Vicenç dels Horts, la imatge ideològica de Junqueras acaba essent prou fidel.

Tant és així que, en certa manera, podríem considerar que aquestes *Converses* no són tan sols una interessant carta de presentació de l'eurodiputat català, sinó que, pel seu caràcter d'immersió exhaustiva i pregona en el pensament de Junqueras, constitueixen una mena de contracte marc entre ell i el lector — entre ell i el possible elector.

Més que no pas conversar amb el periodista, el polític s'adreça al lector, es presenta, hi conversa, exposa els eixos de la seva filosofia política i hi estableix un pacte: «jo sóc aquest i aquí tens les meves propostes, si les acceptes i em fas confiança, em comprometo a esforçar-me per dur-les a terme i no decebre't. No sóc un polític més!»

En aquest sentit, el llibre es podria haver titulat, perfectament, *El meu compromís amb Catalunya*. Per fortuna, s'ha escollit un títol més modest, menys ambiciós, més d'acord amb la imatge del personatge, poc amic de l'enlluernament, que prefereix les distàncies curtes, el tracte de tu a tu. Un personatge que reivindica, per damunt de tot, l'honestedat —no per casualitat, el terme més repetit al llarg de tota l'obra— i la coherència, política, però, sobretot, personal.

Honestedat i coherència que considera que cal que siguin del tot compatibles amb una visió flexible de la realitat política, amb l'adaptació a les necessitats del país, a fi d'assolir la fita que es pretén, sense dogmatismes irreflexius i inamovibles, sense fanatismes integristes que aboquin al desastre, que ens distancien de la voluntat de viure “per salvar-vos els mots, /per retornar-vos el nom de cada cosa, / perquè seguíssiu el recte camí /d'accés al ple domini de la terra”.

El polític heterodox que és Junqueras, segurament mercès a provenir del sector privat, de l'extramón polític, es converteix en el gran antidogmàtic, en aquell que té clar que l'assoliment del seu objectiu únicament serà possible si som capaços de partir d'uns principis mínims insubornables i irrenunciables —“la llibertat personal, la llibertat nacional, la justícia social...”, (pàg. 99)— i de mostrar-nos generosament flexibles en tota la resta, allargant la mà a tots aquells que, pensin com pensin i vinguin d'on vinguin, es proposin una idèntica finalitat.

L'experiència unitària frustrada que li correspongué viure a la FNEC li serveix de constant record de la insalvable rêmora que comporten els personalismes, el fet de situar els interessos de partit per davant dels del país, el jo — en alguns casos, el Jo— per damunt del nosaltres: “Va representar el millor i el pitjor de l'independentisme català. Fou una experiència interessant com a laboratori (...) per saber que li passa a l'independentisme quan tots estan a mata-degolla entre ells”, (pàg. 26).

Unitat que en certa manera, ha tractat de recuperar amb dos dels seus companys eurodiputats, Ramon Tremosa, de CiU, i Raül Romeva, d'IC, amb els quals manté una permanent relació, tan empàtica i cordial que no han dubtat en escriure, cadascun d'ells un pròleg per a aquesta obra. Ambdós, amb els matisos que corresponen, coincideixen a destacar l'honradesa i l'honestedat de Junqueras i el seu antidogmatisme.

Antidogmatisme del qual, paradoxalment, cap de tots dos no aconsegueix alliberar-se per complet, atès que Tremosa afirma que "Catalunya necessita una esquerra catalana no dogmàtica ni sectària" –sense incloure ni el centre ni la dreta en aquesta necessitat–, mentre que Romeva aprofita el seu escrit per a fer proselitisme euro comunista.

Deixant això de banda creiem que, al costat dels seus evidents encerts, *Converses amb Oriol Junqueras* presenta una mancança destacada: haver desaprofitat les trobades i la proximitat amb l'eurodiputat per donar-nos a conèixer no tan sols el Junqueras polític –punt en el qual ha reeixit satisfactòriament– sinó també l'Oriol persona.

En acabar la lectura del llibre, no podem evitar una certa sensació de decepció, per no haver pogut descobrir un xic més la persona –el ciutadà– que hi ha darrera del personatge públic, per conèixer l'home que s'oculta darrera del polític Oriol Junqueras. Parafrasejant el títol de Pilar Rahola, per no haver pogut anar més enllà de la màscara pública del pretendent al tron republicà. Sobrepasant, com ho feia [La màscara del Rei Artur](#), la imatge pública; per deixar enrere la substància i endinsar-nos en l'essència del personatge.

No ens referim, per descomptat, a la via privada –que no interessa ni ha d'interessar a ningú més que a ell i als seus– sinó a l'Oriol home. A descobrir el seu tarannà personal, aquells gustos, aficions i preferències, que ens haurien permès sentir-lo més pròxim, menys personatge públic i més persona. Saber que, més enllà de la seva ideologia i els seus pensaments, diàfanament reflectits en aquesta obra, hi ha una persona que viu i respira, que pateix però també gaudeix, com tots els altres.

Mancança puntual que en cap cas no lleva el mèrit global de *Converses amb Oriol Junqueras*, un llibre recomanable per a totes aquelles persones que creguin que Catalunya és molt més que no pas la simple suma de quatre províncies espanyoles agrupades al "Nordeste peninsular". Aconsellable per a seduir tant els sobiranistes convencionals, que ho són per creença i sentiment de pertinença, com aquells nous independentistes, no identitaris, de caire pragmàtic –el nombre dels quals creix dia a dia– que, fins i tot sentint-se espanyols, decideixin optar per una Catalunya independent com a garantia d'un futur millor per a ells i els seus fills.

Una opció en la qual, reflexiona Junqueras, la credibilitat esdevindrà fonamental:

«(...) La nostra llibertat dependrà en bona mesura de la credibilitat d'aquells que prenen la iniciativa. Perquè que l'objectiu val la pena, ja som molts els que ho tenim clar. Per tant, la clau serà la credibilitat que et donaran les persones que encapçalaran el projecte, perquè si tenen credibilitat moral, intel·lectual, política, social..., alguns que encara dubten s'afegiran a la causa a ulls clucs. De la mateixa manera, si els que encapçalen el projecte tenen una escassa credibilitat, pot ser que molts dubitatius optin pel "No". No és només qüestió d'una "bonança" de l'objectiu, sinó de capacitat i credibilitat dels líders.»

Converses amb Oriol Junqueras, Bernat Ferrer, pàg. 199 i 200

dissabte, 17 de setembre del mmxi

© Xavier Serrahima 2011

www.racodelaparaula.cat

Informació sobre els drets

